Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

**Kaupunginhallitus, § 383, 09.11.2026**
**Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 98, 27.10.2026**
**Asunto- ja kiinteistölautakunta, § 158, 29.10.2026**

**§ 383**
**Tiedoksi: Nuorisovaltuuston aloite koululuokkien koon kasvattamisen vaikutuksista sisäilmaan**

TRE:3345/12.00.01/2026

**Kaupunginhallitus, 09.11.2026, § 383**

Valmistelija / lisätiedot:
Salmi Pekka, Savisaari Lauri

**Valmistelijan yhteystiedot**
Kiinteistöjohtaja Virpi Ekholm, puh. 0400 205 044, koordinaattori Elina Kalliohaka, puh. 040 486 4918, hankepäällikkö Jarmo Viljakka, puh. 040 806 4105, kiinteistöpäällikkö Anni Andrejeff, puh. 040 630 9358, kiinteistöpäällikkö Jenni Rämälä, puh. 040 198 1286, etunimi. sukunimi@tampere.fi, kiinteistöpäällikkö Jussi Kuoppala, puh. 040 620 6368, sisäilma-asiantuntija Niina Tavi, puh. 040 541 1880, etunimi. sukunimi@tilapa.fi

**Lisätietoja päätöksestä**
Lakiasiainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi. sukunimi@tampere.fi

**Päätös**
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

**Päätösehdotus**
Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

**Perustelut**
**Aikaisempi käsittely**

Asunto- ja kiinteistölautakunta 29.10.2026 § 158 ja kasvatus- ja opetuslautakunta 27.10.2026 § 98. Kaupungin internetsivulla osoitteessa www.tampere.fi,
asunto- ja kiinteistölautakunta: Nuorisovaltuuston aloite koululuokkien koon kasvattamisen vaikutuksista sisäilmaan | Tampere esityslistat ja pöytäkirjat
ja kasvatus- ja opetuslautakunta: Nuorisovaltuuston aloite koululuokkien koon kasvattamisen vaikutuksista sisäilmaan | Tampere esityslistat ja pöytäkirjat

**Tiedoksi**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nuorisovaltuusto, Virpi Ekholm, Elina Kalliohaka, Jarmo Viljakka, Anni Andrejeff, Jenni Rämälä, Pekka Salmi, Lauri Savisaari, Jussi Kuoppla (Tampereen Tilapalvelut Oy), Niina Tavi (Tampereen Tilapalvelut Oy)

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

**Kasvatus- ja opetuslautakunta, 27.10.2026, § 98**

Valmistelijat / lisätiedot:
Ekholm Virpi

**Päätös**
Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

**Päätösehdotus oli**
Nuorisovaltuustolle annetaan vastauksena perustelutekstissä oleva lausunto.

Aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

**Perustelut**
Tampereen nuorisovaltuusto vaatii, että koulujen sisäilman seurantaa lisätään ja että havaittuihin ongelmiin puututaan viivytyksettä. Tampereen nuorisovaltuusto ehdottaa, että oppimisympäristöjen kuormitusta tarkastellaan kokonaisuutena ja sisäilma-asioista viestitään avoimemmin ja laadukkaammin, jotta jokaisella on mahdollisuus tunnistaa ja ymmärtää sisäilman vaikutukset omaan hyvinvointiinsa. Nuorisovaltuusto tuo lisäksi esiin, että oppimisympäristöjen kokonaiskuormitusta tulee tarkastella nykyistä laajemmin.

*Palvelurakennusten ylläpito*

Tampereen Tilapalvelut vastaa kaupungin palvelurakennusten ylläpitämisestä. Kohteiden talotekniikkaa ja rakenteita huolletaan suunnitelmallisesti. Ylläpito-organisaation omien vika- ja olosuhdehavaintojen lisäksi vikailmoituksia saadaan kohteiden rakennusautomaatiojärjestelmien kautta, kohteiden käyttäjiltä ja kohteissa toimivilta muilta kumppaneilta. Vikoihin, olosuhdemuutoksiin ja havaittuihin ongelmiin pyritään puuttumaan ilman viiveitä ja usein jo ennen kuin ongelmat tuntuvat tai näkyvät kohteen käyttäjille. Olosuhdehaittoja kuten lämpötilaongelmia, tunkkaisuutta tai poikkeavia hajuja voivat aiheuttaa ilmanvaihtojärjestelmän tai muiden taloteknisten järjestelmien toimintahäiriöt. Ilmanvaihdon riittävyydestä tulee vuosittain useampia ilmoituksia. Välillä kyse on hetkellisestä ongelmasta, joka voi johtua esimerkiksi tilan väärästä käytöstä (liikaa ihmisiä tilassa) tai

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

ilmanvaihtojärjestelmän viasta. Tämän kaltaiset ongelmat saadaan usein kuntoon käyttäjää opastamalla ja viat korjaamalla.

Mikäli selkeää, helposti tarkastettavaa tai korjattavaa syytä tilanteelle ei löydy niin ongelmatilojen olosuhteet mitataan. Näitä mittauksia suoritetaan joitain kymmeniä vuodessa. Olosuhdemittausten tulokset ylittävät/alittavat harvoin Asumisterveysasetuksen toimenpiderajat. Toisinaan ilmanvaihto osoittautuu tiloissa riittämättömäksi. Tilanteen korjaaminen voi tuolloin vaatia koko ilmanvaihtojärjestelmän mittaus- ja säätötyötä, joka voi olla pidempikestoinen prosessi. Vanhempien järjestelmien säätömahdollisuudet voivat myös olla rajallisia.

Kouluja koskee Asumisterveysasetus, jossa on määritelty, että tuloilman määrä tulee olla 6 l/s/hlö. Jos mittauksilla on varmistettu, etteivät sisäilman epäpuhtauslähteet tai lämpötila nouse niin suuriksi, että ne aiheuttavat terveyshaittaa, tuloilman määrä saa olla 4 l/s/hlö. Ilmamäärämittauksia tehdään esim. kuntotutkimusten yhteydessä tai jos tilassa koetaan olosuhdehaittaa. Suureen osaan koulujen luokkatiloista on toimitettu Tilapalveluiden toimesta tarroja, joissa on tieto henkilömäärästä, jolle tilan ilmanvaihto on riittävä.

*Sisäilmatoimintamalli*

Tampereen kaupungilla on vakiintunut sisäilmatoimintamalli. Katso https://tampereentilapalvelut.fi/kiinteistokohteiden-johtaminen /sisailmapalvelut/sisailmaohjeet-ja-oppaat/. Mahdollisten ongelmien ilmetessä, esim. vikailmoitusten kautta tai esihenkilöiden, työsuojelun edustajien, kouluterveydenhuollon tai työterveyshuollon yhteydenottojen myötä, tilannetta selvitetään ensin ilmanvaihdon toimivuuden tarkastuksilla, sitten sisäilmaprosessin mukaisilla esiselvityksillä ja tarvittaessa perusteellisemmilla tutkimuksilla. Sisäilmastotyöryhmissä ongelmia pyritään ratkaisemaan moniammatillisella yhteistyöllä sisäilma-asiantuntijoiden, kohteen esihenkilöiden (koulujen osalta rehtorit) sekä työsuojelun, terveydensuojelun, työterveyshuollon ja koulu-/opiskeluterveydenhuollon edustajien kesken.

*Sisäilmakohteet ja sisäilmastotyöryhmät*

Sisäilmakohteita, eli kohteita, joissa toimii sisäilmastotyöryhmä, on tällä hetkellä 28 kpl, joista perusopetuksen kouluja on 7 kpl. Vuonna 2017 sisäilmakohteiden määrä oli 107, joista perusopetuksen kouluja 30 kpl. Sisäilmakohteiden määrä on vähentynyt viime vuosien aikana merkittävästi, kun vanhoja rakennuksia on korvattu uudisrakennuksilla tai perusparannettu.

Sisäilmastotyöryhmien kokouksista laaditaan tiedote, joka jaetaan kohteen henkilöstölle sekä Wilman kautta oppilaiden huoltajille ja yläkoulujen osalta myös koulujen oppilaille. Tiedotteissa ohjeistetaan, kuinka tulee toimia, jos tiloissa koetaan oireilua tai olosuhdehaittoja. Tiedotteissa on myös Tilapalveluiden sisäilma-asiantuntijan yhteystiedot.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kuntotutkimusten valmistuessa järjestetään koulun henkilöstölle ja oppilaiden huoltajille infot, joissa esitellään tutkimusten tulokset ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet ja infoon osallistuvilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä. Infotilaisuuksia järjestetään myös muulloin tarvittaessa, esimerkiksi silloin, kun rakennuksessa on tehty (käyttöä turvaavia) korjauksia.

Sisäilmakohteissa tiedotetaan siis kyseisen kohteen käyttäjiä tutkimusten tuloksista ja toimenpiteiden etenemisestä. Yleistä tietoa sisäilma-asioista, Tampereen kaupungin sisäilmatoimintamallista, vastauksia yleisesti kysyttyihin kysymyksiin sekä linkkejä luotettaviin lähteisiin on Tilapalveluiden nettisivuilla.

*Sisäilmatiedon jakaminen*

Tilapalveluiden sisäilma-asiantuntija osallistui maaliskuussa 2026 nuorisovaltuuston edunvalvontatiimin kokoukseen. Kokouksessa keskusteltiin sisäilmaongelmista ja niiden mahdollisista aiheuttajista. Kokouksen jälkeen sisäilma-asiantuntijat ovat pyytäneet yläkoulujen rehtoreita jakamaan sisäilmastotyöryhmien tiedotteet myös oppilaille. Sisäilma-asiantuntijat osallistuvat mielellään vastaaviin tilaisuuksiin myös jatkossa ja vastaavat nuorten kysymyksiin.

*Koulujen kapasiteettitarkastelut*

Kaikista Tampereen koulutalojen luokkatiloista tehty kapasiteettitarkastelu, joka perustuu tilan ilmanvaihdon riittävyyteen ja pinta-alaan. Ryhmäkokoja ohjaa käytettävissä olevien tilojen ilmanvaihdon riittävyys ja luokkatilan pinta-ala. Tarkastelun perusteella on määritetty perusopetuksen koulurakennusten kokonaiskapasiteetit.

*Perusteet aloitteessa esitettyihin toimenpiteisiin ryhtymiseksi/ryhtymättä jättämiseksi*

Nykyinen koulujen sisäilman seurantatapa ja havaittujen ongelmien käsittelyprosessi on jo yhdenmukaista, laadukasta ja suunnitelmallista. Havaittuihin sisäilmaongelmiin puututaan viipymättä ja sisäilmaselvitykset ovat tärkeysjärjestyksessä korkealla tasolla. Sisäilma-asioista viestiminen on jo nyt avointa ja kattavaa. Kaikki tulokset ja toimenpiteet esitellään kaikille tilojen käyttäjille tai heidän huoltajilleen. Tutkimusten valmistuttua pidetään infotilaisuus, jossa on myös mahdollisuus esittää kysymyksiä suoraan sisäilmatutkimusten ammattilaisille, sisäilmaprosessia hoitaville sekä terveydensuojeluviranomaiselle.

**Tiedoksi**
lautakunnan päätöksestä: nuorisovaltuusto

Liitteet

1 Liite Kopla 27.10.2026 Nuorisovaltuuston aloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

**Asunto- ja kiinteistölautakunta, 29.10.2026, § 158**

Valmistelijat / lisätiedot:
Ekholm Virpi

**Päätös**
Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Ekholm Virpi, Kiinteistöjohtaja

**Päätösehdotus oli**
Nuorisovaltuustolle annetaan vastauksena perustelutekstissä oleva lausunto.

Aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

**Perustelut**
Tampereen nuorisovaltuusto vaatii, että koulujen sisäilman seurantaa lisätään ja että havaittuihin ongelmiin puututaan viivytyksettä. Tampereen nuorisovaltuusto ehdottaa, että oppimisympäristöjen kuormitusta tarkastellaan kokonaisuutena ja sisäilma-asioista viestitään avoimemmin ja laadukkaammin, jotta jokaisella on mahdollisuus tunnistaa ja ymmärtää sisäilman vaikutukset omaan hyvinvointiinsa. Nuorisovaltuusto tuo lisäksi esiin, että oppimisympäristöjen kokonaiskuormitusta tulee tarkastella nykyistä laajemmin.

Palvelurakennusten ylläpito

Tampereen Tilapalvelut vastaa kaupungin palvelurakennusten ylläpitämisestä. Kohteiden talotekniikkaa ja rakenteita huolletaan suunnitelmallisesti. Ylläpito-organisaation omien vika- ja olosuhdehavaintojen lisäksi vikailmoituksia saadaan kohteiden rakennusautomaatiojärjestelmien kautta, kohteiden käyttäjiltä ja kohteissa toimivilta muilta kumppaneilta. Vikoihin, olosuhdemuutoksiin ja havaittuihin ongelmiin pyritään puuttumaan ilman viiveitä ja usein jo ennen kuin ongelmat tuntuvat tai näkyvät kohteen käyttäjille. Olosuhdehaittoja kuten lämpötilaongelmia, tunkkaisuutta tai poikkeavia hajuja voivat aiheuttaa ilmanvaihtojärjestelmän tai muiden taloteknisten järjestelmien toimintahäiriöt. Ilmanvaihdon riittävyydestä tulee vuosittain useampia ilmoituksia. Välillä kyse on hetkellisestä ongelmasta, joka voi johtua esimerkiksi tilan väärästä käytöstä (liikaa ihmisiä tilassa) tai ilmanvaihtojärjestelmän viasta. Tämän kaltaiset ongelmat saadaan usein kuntoon käyttäjää opastamalla ja viat korjaamalla.

Mikäli selkeää, helposti tarkastettavaa tai korjattavaa syytä tilanteelle ei löydy niin ongelmatilojen olosuhteet mitataan. Näitä mittauksia suoritetaan joitain kymmeniä vuodessa. Olosuhdemittausten tulokset ylittävät/alittavat harvoin Asumisterveysasetuksen toimenpiderajat.  Toisinaan ilmanvaihto osoittautuu tiloissa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

riittämättömäksi. Tilanteen korjaaminen voi tuolloin vaatia koko ilmanvaihtojärjestelmän mittaus- ja säätötyötä, joka voi olla pidempikestoinen prosessi. Vanhempien järjestelmien säätömahdollisuudet voivat myös olla rajallisia.

Kouluja koskee Asumisterveysasetus, jossa on määritelty, että tuloilman määrä tulee olla 6 l/s/hlö. Jos mittauksilla on varmistettu, etteivät sisäilman epäpuhtauslähteet tai lämpötila nouse niin suuriksi, että ne aiheuttavat terveyshaittaa, tuloilman määrä saa olla 4 l/s/hlö. Ilmamäärämittauksia tehdään esim. kuntotutkimusten yhteydessä tai jos tilassa koetaan olosuhdehaittaa. Suureen osaan koulujen luokkatiloista on toimitettu Tilapalveluiden toimesta tarroja, joissa on tieto henkilömäärästä, jolle tilan ilmanvaihto on riittävä.

Sisäilmatoimintamalli

Tampereen kaupungilla on vakiintunut sisäilmatoimintamalli. Katso https://tampereentilapalvelut.fi/kiinteistokohteiden-johtaminen /sisailmapalvelut/sisailmaohjeet-ja-oppaat/. Mahdollisten ongelmien ilmetessä, esim. vikailmoitusten kautta tai esihenkilöiden, työsuojelun edustajien, kouluterveydenhuollon tai työterveyshuollon yhteydenottojen myötä, tilannetta selvitetään ensin ilmanvaihdon toimivuuden tarkastuksilla, sitten sisäilmaprosessin mukaisilla esiselvityksillä ja tarvittaessa perusteellisemmilla tutkimuksilla. Sisäilmastotyöryhmissä ongelmia pyritään ratkaisemaan moniammatillisella yhteistyöllä sisäilma-asiantuntijoiden, kohteen esihenkilöiden (koulujen osalta rehtorit) sekä työsuojelun, terveydensuojelun, työterveyshuollon ja koulu-/opiskeluterveydenhuollon edustajien kesken.

Sisäilmakohteet ja sisäilmastotyöryhmät

Sisäilmakohteita, eli kohteita, joissa toimii sisäilmastotyöryhmä, on tällä hetkellä 28 kpl, joista perusopetuksen kouluja on 7 kpl. Vuonna 2017 sisäilmakohteiden määrä oli 107, joista perusopetuksen kouluja 30 kpl. Sisäilmakohteiden määrä on vähentynyt viime vuosien aikana merkittävästi, kun vanhoja rakennuksia on korvattu uudisrakennuksilla tai perusparannettu.

Sisäilmastotyöryhmien kokouksista laaditaan tiedote, joka jaetaan kohteen henkilöstölle sekä Wilman kautta oppilaiden huoltajille ja yläkoulujen osalta myös koulujen oppilaille. Tiedotteissa ohjeistetaan, kuinka tulee toimia, jos tiloissa koetaan oireilua tai olosuhdehaittoja. Tiedotteissa on myös Tilapalveluiden sisäilma-asiantuntijan yhteystiedot.

Kuntotutkimusten valmistuessa järjestetään koulun henkilöstölle ja oppilaiden huoltajille infot, joissa esitellään tutkimusten tulokset ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet ja infoon osallistuvilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä. Infotilaisuuksia järjestetään myös muulloin tarvittaessa, esimerkiksi silloin, kun rakennuksessa on tehty (käyttöä turvaavia) korjauksia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Sisäilmakohteissa tiedotetaan siis kyseisen kohteen käyttäjiä tutkimusten tuloksista ja toimenpiteiden etenemisestä. Yleistä tietoa sisäilma-asioista, Tampereen kaupungin sisäilmatoimintamallista, vastauksia yleisesti kysyttyihin kysymyksiin sekä linkkejä luotettaviin lähteisiin on Tilapalveluiden nettisivuilla.

Sisäilmatiedon jakaminen

Tilapalveluiden sisäilma-asiantuntija osallistui maaliskuussa 2026 nuorisovaltuuston edunvalvontatiimin kokoukseen. Kokouksessa keskusteltiin sisäilmaongelmista ja niiden mahdollisista aiheuttajista. Kokouksen jälkeen sisäilma-asiantuntijat ovat pyytäneet yläkoulujen rehtoreita jakamaan sisäilmastotyöryhmien tiedotteet myös oppilaille. Sisäilma-asiantuntijat osallistuvat mielellään vastaaviin tilaisuuksiin myös jatkossa ja vastaavat nuorten kysymyksiin.

Koulujen kapasiteettitarkastelut

Kaikista Tampereen koulutalojen luokkatiloista tehty kapasiteettitarkastelu, joka perustuu tilan ilmanvaihdon riittävyyteen ja pinta-alaan. Ryhmäkokoja ohjaa käytettävissä olevien tilojen ilmanvaihdon riittävyys ja luokkatilan pinta-ala. Tarkastelun perusteella on määritetty perusopetuksen koulurakennusten kokonaiskapasiteetit.

*Perusteet aloitteessa esitettyihin toimenpiteisiin ryhtymiseksi/ryhtymättä jättämiseksi*

Nykyinen koulujen sisäilman seurantatapa ja havaittujen ongelmien käsittelyprosessi on jo yhdenmukaista, laadukasta ja suunnitelmallista. Havaittuihin sisäilmaongelmiin puututaan viipymättä ja sisäilmaselvitykset ovat tärkeysjärjestyksessä korkealla tasolla. Sisäilma-asioista viestiminen on jo nyt avointa ja kattavaa. Kaikki tulokset ja toimenpiteet esitellään kaikille tilojen käyttäjille tai heidän huoltajilleen. Tutkimusten valmistuttua pidetään infotilaisuus, jossa on myös mahdollisuus esittää kysymyksiä suoraan sisäilmatutkimusten ammattilaisille, sisäilmaprosessia hoitaville sekä terveydensuojeluviranomaiselle.

**Tiedoksi**
lautakunnan päätöksestä: nuorisovaltuusto

Liitteet

1 Liite Akila 29.10.2026 Nuorisovaltuuston aloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

**Muutoksenhakukielto**

§383

**Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)